Malmö stad
Fritidsnämnden

Datum
2026-11-05
Adress
Amiralsgatan 20
Diarienummer
FRI-2026-1075

Yttrande

Till
Initiativtagarna
Vänsterpartiet (V)

Nämndsinitiativ Vänsterpartiet (V) - En mer jämlik fritid genom minskade administrativa hinder för föreningslivet

Fritidsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Grundförutsättningen för stöd och bidragsgivning till idéburen sektor är tillit. Dock ställs krav för att kunna få bidrag av Malmö Stad och bidragsgivande nämnder. Att krav ställs på föreningslivet är viktigt, vilket flera stadsövergripande granskningar visat på. Det är en balansgång att ge stöd och också utöva kontroll så att viktiga principer för bidragsgivning uppfylls och att nämnden kan säkerställa att bidragen går till det som avses. Fritidsnämnden finansierar Föreningspool Malmö som hjälper föreningar med utbildning, workshops och rådgivning. Nämnden har ett verksamhetssystem, Rbok, som löpande utvecklas för att förenkla för föreningar när de söker bidrag. Insatser görs vid varje revidering av *Föreningsstöd* för att säkerställa och förtydliga ett adekvat regelverk för stöd och bidrag. Fritidsnämnden arbetar för att stödet skall vara jämlikt och möjliggöra för mindre föreningar att utvecklas.

Yttrande

Dagens regelverk

Kommunfullmäktige har 2019 antagit *"Regler och riktlinjer för Malmös stads stöd till idéburen sektor"*. Detta regelverk tillsammans med administrativa kraven i Fritidsnämndens regelverk *Föreningsstöd 2026 version 2* syftar till att säkerställa rättssäker, likvärdig och transparent hantering av ansökan om registrering, stöd och bidrag. Kraven ger nämnden möjlighet att uppfylla sitt juridiska kontrollansvar, motverka felaktiga utbetalningar, värna demokratiska principer, barns rättigheter samt bättre säkerställa att offentliga medel används på avsett vis. Regelverket verkar för likställighet och likabehandling för föreningar registrerade på fritidsförvaltningen. Regelverket har lågt satta gränser för att bli registrerad förening. Exempelvis ska föreningar visa att de har minst fem medlemmar som är folkbokförda i Malmö och återfinns i medlemsregistret och redovisa föreningens stadgar samt handlingar för årsmöten. En registrerad förening har möjlighet att erhålla subventionerad hyra. För att bli en bidragsberättigad

förening ska föreningen ha minst 25 medlemmar som är mellan 4-25 år eller över 65 år och folkbokförda i Malmö. Föreningen ska ha stadgar som efterlevs samt redovisa för ett aktivt verksamhetsår genom årsmöteshandlingar och ekonomisk redovisning. En bidragsberättigad förening har rätt till 0-taxa och ansöka om nämndens olika bidrag.

Nämnden arbetar löpande med att ompröva, förankra och driva förändringar i *Föreningsstöd* så att stödet till ett utvecklande och hållbart föreningsliv som når fler uppmuntras. Fritidsnämnden arbetar för att stödet skall vara jämlikt och möjliggöra för mindre föreningar att utvecklas. Vid översyn av *Föreningsstöd* beaktas utredningar såsom exempelvis *"Vägar till en jämlik fritid", Hållbarhetsrapporten* samt tillgänglig statistik exempelvis från *"Ung livsstil" och "Enkäten om barns och ungas uppväxtvillkor"*. Arbetet innefattar översyn av åtgärder som förenkla administrationen, för såväl kommun som för föreningsliv. Förslag till förändringar går på remiss till föreningslivet innan Fritidsnämnden fattar beslut.

Vidare förs dialog mellan stadens bidragsgivande nämnder om bidragsgivning till civilsamhället i relation till kommunstyrelsen regler och riktlinjer för registrering. Syftet är att skapa samsyn och förståelsen kring behov och förutsättningar samt stärka de gemensamma grunderna för bidragsgivning och uppföljning.

Utredningar av *föreningsstöd*

Det pågår juridisk översyn av nämndes regelverk för registrering och bidrag. Flera justeringar har implementerats i "*Föreningsstöd 2026 version 2",* och översyn fortsätter under 2027. I de senaste förändringarna 2025 och 2026 har en del varit översyn av text och disposition för att öka tydlighet och göra materialet mer lätt tillgängligt, något som uppskattades av föreningarna i remissvar inför beslut.

Aktivitetsstödet har utretts under de senaste tre åren. Beslutade förändringarna implementeras stegvis under 2026/2027. Registreringskategorier och krav på registrering genomfördes under 2018–2019, beslut implementerades stegvis 2019/2020. Utredningarna har innefattat medskapande processer i samverkan med föreningsliv och samorganisationer. Syfte och mål har varit att skapa förutsättning för fler att ta del av det totala stödet.

Lokalstödet (tidigare Lokalkostnadsbidrag) utreddes 2022/2023, där stor vikt lades på att minska administrativa krav på föreningslivet. Stödet förändrades från en komplicerad formel som innefattade krav på speciellt angiven lokal i föreningens närvaroregistrering till att automatiskt hämta antalet berättigade medlemmar baserat på föreningens normala närvaroregistrering (utan ytterligare krav). Det möjliga stödet sammanställs automatiskt och föreningen behöver inte göra någon egen form av beräkning.

Aktuella granskningar välfärdsbrott

En kommungemensam granskning, inom ramen för arbetet med intern kontroll, har genomförts utifrån risk för att Malmö stad utsätts för välfärdsbrott. Arbetet med att motverka välfärdsbrott har utgått från handlingsplanen ”Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden”, (STK 2019–1285) som kommunstyrelsen beslutade om i augusti 2020. Vid uppföljning av handlingsplanen har Kommunstyrelsen 2025-10-15 beslutat att uppmana berörda nämnderna att skyndsamt implementera det gemensamma boknings- och bidragssystemet samt att i övrigt bedriva fortsatt utvecklingsarbete för att förebygga, upptäcka och förhindra välfärdsbrottslighet.

Fritidsnämnden har 2025-05-28 beslutat att ge fritidsförvaltningen i uppdrag att generellt se över riktlinjer och regelverk gällande nämndens bidragsgivning, mot bakgrund av granskningar som genomförts våren 2025 och därtill har Stadsrevisionen 2026-01-28 kommit med Fördjupad granskning 2025 avseende stöd till idéburen sektor. Stadsrevisionens lämnade rekommendationer till samtliga granskade nämnder att bland annat se över om ett mer riskbaserat arbetssätt ska tillämpas i handläggning och kontroll samt säkerställa att nämndens krav, kriterier för ansökan och uppföljning av samverkansstöd följs. Stadsrevisionen hänvisar i rapporten bland annat till att ”*riksrevisionens granskning av statliga myndigheters bidragsgivning till civil-samhället har visat att den traditionellt tillitsbaserade handläggningen innebär konkreta risker för att oseriösa aktörer kan utnyttja systemet. Trots en förändrad riskbild har många myndigheter inte i tillräcklig utsträckning anpassat sina kontrollmekanismer. Liknande utmaningar har identifierats på kommunal och regional nivå.”*

Det digitala ärendesystemet Rbok

Rbok utvecklas av en upphandlad aktör och förvaltningen har en kontinuerlig dialog om utvecklingsförslag och förbättringsområden. Rbok har minskat kraven på administration markant jämfört med tidigare digitala system och arbetar för förbättringar i användarvänligheten i systemet. Förvaltningen har förenklat registreringsprocessen för förening och tagit bort flera steg samt skapat en väg in genom användning av endast verksamhetssystemet Rbok. I Rbok kan föreningarna följa sina ärenden och få överblick på aktuell status, samt få information om bidrag.

Våren 2026 genomfördes en kvantitativ enkätstudie av användarvänligheten av Rbok som innefattade övergripande användarupplevelse, användarens erfarenheter av ansökan om bidrag och administration av kunduppgifter. Totalt inkom 276 svar varav 195 från föreningslivet, övriga svar var från privatpersoner (41) och privata aktörer/organisationer (40). Resultatet visar att det majoriteten av respondenterna anser systemet är enkelt för ansökan och kommunikation kring bidragsansökningar

och administrera kunduppgifter. Även den övergripande upplevelsen av Rbok uppfattas positiv av majoriteten av respondenterna.

Pågående insatser för att skapa jämlika möjligheter till god administrativ förmåga

Fritidsnämnden har kostnadsfri vägledning till samtliga föreningar i Malmö genom Föreningspool Malmö. Föreningspool Malmö erbjuder rådgivning, utbildningar, en dokumentbank med mallar för föreningsliv samt en verktygslåda med ytterligare tips och råd för hur man driver en förening. I samarbetet föreslås kontinuerligt insatser inom Föreningspool Malmös avtalade område när det finns önskemål från föreningslivet.

Därutöver erbjuder även Malmö Ideella, genom stöd av fritidsnämnden, Föreningscenter och Föreningslots Malmö stöd till föreningslivet och malmöbor. Förvaltningen ger löpande utbildning i att administrera och söka bidrag i Rbok och grundläggande krav och bidrag. Vid behov ger förvaltningen stöd till enskilda föreningar i möten för specifika frågor. Förvaltningen har utbildat Kontaktcentrum i handhavande av Rbok samt regler kring föreningsstöd för att de ska kunna ge snabb service och stöd.

Barnkonsekvensanalys

Den psykiska ohälsan bland barn och unga är utbredd, och trots att ungdomsgruppen enligt befolkningsprognos ökar minskar deltagandet i idrott och fritid redan i tidiga år. En aktiv fritid har potential att förebygga sjukdomar, stärka det psykiska välbefinnandet och bidra till ett mer hållbart samhälle. Det är alltså framför allt artikel 31 (rätt till vila, lek och fritid) i Barnkonventionen som berörs samt indirekt artikel 6 (barnets rätt till liv och utveckling). Ett stort utbud av föreningar med verksamhet i Malmö Stad är ett sätt att öka möjligheter för barn och unga att ha en aktiv fritid. Det är viktigt att fritidsaktiviteterna drivs av demokratisk uppbyggda föreningar som har aktiviteter med kvalitet. Beslut om att förändra regelverk påverkar således barn och unga och fritidsnämnden bedömer att det i första hand är viktigt att fritidsaktiviteter har en kvalitet.

Slutsatser och bedömning

Föreningsstöd tas upp för beslut i fritidsnämnden vartannat år, senaste revidering gjordes 2026. Fritidsnämnden vet att administrativa åtagande kan uppfattas som tidskrävande för föreningslivet men bedömer att grundkrav är av stor vikt för likställighet och rättssäker tilldelning av stöd och bidrag. Nämnden arbetar ständigt med att utveckla stödet till föreningslivet i syfte att förenkla och skapa förutsättningar för fler att ta del av stödet. Föreningslivet erbjuds löpande möjlighet till utbildningar inom såväl föreningskunskap, styrelsearbete som administration. För att fånga upp frågor och behov av stöd förs kontinuerlig dialog mellan fritidsnämnden, fritidsförvaltningen och

samorganisationerna Malmö Ideella, Malmö Idrottsföreningars Samorganisation och Fotbollsklubbarnas Samorganisation i Malmö. Därutöver finns möjlighet till direkt support från såväl förvaltningen som genom stadens kontaktcenter. Förvaltningen har tät dialog med Föreningspool Malmö och samorganisationerna om behov och identifiering av grundkunskaper för att öka hållbarheten i föreningslivet. Fritidsnämndens stöd och bidrag baseras till stor del av ett tillitsbaserat bidragssystem. Närvaroregistrering, inlämning av handlingar och ansökningar medför administrativa insatser från föreningslivet samtidigt som det ökar förutsättningar för säkerställande av grundkrav för föreningsdemokrati och korrekt bidragsgivning.

Fritidsnämnden bedömer att nuvarande krav och kontroll samt effektiviseringar av administration är fungerande och att förvaltningen löpande arbetar med uppdraget med förbättring av kommunikation, förtydligande och förenklingar. Fritidsnämnden bedömer att nuvarande krav för att exempelvis bli en registrerad förening inte är höga utan omfattar sådant som fem medlemmar som bor i Malmö samt att föreningen följer lagar, är demokratiska samt skickar in årshandlingar.

Fritidsnämnden anser nämndsinitiativets besvarat eftersom nuvarande krav och kontroll samt effektiviseringar av administration är fungerande och att arbete med uppdrag att kommunicera, förenkla och förtydliga ständigt pågår i dialog med föreningslivet.

Ordförande Sanna Axelsson (S)

Sekreterare Magnus Renström

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]